

■ Aline Wisse uit Barneveld woont sinds januari in Cambodja.

Torenhoge schulden en weinig coronabesmettingen

Groeten uit Cambodja van Aline Wisse

Aline Wisse verruilde begin dit jaar Barneveld voor Cambodja, waar ze kinderen uit sloppenwijken de kans wil geven op een betere toekomst. In de Barneveldse Krant vertelt ze regelmatig over haar ervaringen in Azië. Vandaag: verhuizing nummer vier, kilo's rijst en schulden door corona.

Deze maand ben ik voor de verandering maar weer eens verhuisd. Mijn huisgenote keerde terug naar Engeland en in mijn eentje kon ik de woning niet bekostigen. Gelukkig kon ik in de buurt van mijn oude verblijf een kamer huren bij een Cambodjaans gezin: vader, moeder en twee dochters van 8 en 14 jaar oud, ontzettend leuk! Dat zet de teller op vier verhuizingen sinds mijn aankomst in Cambodja begin dit jaar.

Het afgelopen half jaar heb ik mogen helpen bij diverse outreaches naar verschillende sloppenwijken in Phnom Penh. Heel veel kilo's rijst zijn door mijn handen gegaan. Deze maand heeft ook de organisatie waarmee ik werk haar werkzaamheden weer mogen oppakken. Wij hebben een half jaar lang ons werk niet mogen doen wegens restricties vanuit de overheid. Wel hebben we mensen in sloppenwijken rijst, noedels en desinfectiegel geleverd en voor hen gebeden. Hier zullen wij, mits dit financieel mogelijk is, nog mee door blijven gaan. De mensen die aan de rand van de samenleving leven, zijn namelijk, zoals altijd het geval is, degenen die het hardst geraakt zijn door de coronacrisis. Ze zijn hun banen in onder meer fabrieken verloren. Toen ik bij mijn oude burens in een sloppenwijk op bezoek ging, schrok ik enorm. Het laatste beetje hoop was verdwenen uit de ogen van mijn vrienden. Ze hadden eerder dit jaar geld moeten lenen voor een operatie voor hun dochttertje, maar

hebben geen inkomsten om deze lening terug te kunnen betalen. Hun dochttertje zag mij aankomen en ging direct naar binnen en kwam terug met een foto van ons samen die ik haar twee jaar geleden had gegeven.

SCHULDEN Hoewel het aantal coronabesmettingen in Cambodja meevalt, is de impact van het virus groot. Veel mensen zitten nu diep in de schulden. Door de economische stillegging zijn honderdduizend banen in de bouw, het toerisme en de exportproductie, waaronder de cruciale kleding- en schoenensector verdwenen. Veel Cambodjanen zijn verstrikt geraakt in een microfinancieringsstelsel dat bedoeld was om mensen zonder voldoende toegang tot formele bankdiensten weer een leven op te laten bouwen na jaren van oorlog, genocide en politieke onrust. Maar in tegenstelling tot andere landen waar microfinancieringsleningen worden beheerd door liefdadigheidsinstellingen of gesubsidieerd door de overheid, wordt het uitgestrekte stelsel van Cambodja zowel met winstmerk als particulier beheerd. De rentetarieven lopen op tot wel 18 procent en er zit geen limiet op de maximale hoogte van een lening.

Ik sprak een vrouw in een sloppenwijk die mij vertelde dat zij nog wel haar werk in een fabriek kan doen. Ik vroeg haar wat zij daarmee verdient. Haar antwoord: \$ 5,- per werkdag van 8 uur, dat is \$ 0,62 per uur. Tjonge daar word ik dan wel stil van... De meningen over de vraag hoe het er nu voor staat met Corona in Cambodja, zijn nog

steeds verdeeld. De één zegt dat het hier niet is. De ander stelt dat de ziekenhuizen vol liggen maar het niet bekend gemaakt wordt. Weer een ander vertelde mij dat er wel degelijk Corona in Cambodja is maar in zeer milde vorm. Dit zou zo zijn doordat de gemiddelde leeftijd in Cambodja door de genocide eind jaren zeventig laag ligt. Dat kinderen en jongeren, op een enkeling na, minder vatbaar voor het virus zijn, is inmiddels wel duidelijk. De straten zijn weer bepat met motors en auto's en de markten worden ook weer druk bezocht. Sommigen prijzen de Cambodjaanse overheid om de besluiten die ze heeft genomen de grenzen en scholen te sluiten, en samenkomsten met meer dan twintig personen te verbieden. In tegenstelling tot eerder dit jaar, gaan mensen mij al een hele tijd niet meer uit de weg, aangezien de grenzen gesloten zijn en ik dus geen coronagevaar kan zijn. Zo ziet het 'nieuwe normaal' er voor mij uit!

Veel van mijn tijd breng ik door met vrienden, burens en kinderen in de buurt, met verkopers op de markt en met nieuwe contacten die ik leg. Zelfs de pompbedrijven bij benzinepompen reageren enthousiast als ze mij zien en nemen altijd de tijd om een praatje met mij te maken. Mijn buurmeisje stuurt mij regelmatig een berichtje om met haar te komen spelen. Tijdens dat spelen leer ik haar nieuwe Engelse woorden en geeft zij mij een inkijkje in haar leven. Ook leer ik 5 uur in de week, met een taaldocent, Khmer spreken, lezen en schrijven. Deze lessen vind ik ontzettend leuk om te volgen en nog leuker vind ik het om nu in Khmer gesprekken te voeren, de Khmer kinderbijbel voor te kunnen lezen en vriendschappen te sluiten doordat de taalbarrière steeds kleiner wordt. Hoewel ik nog steeds héél veel woorden te leren heb! Hiernaast heb ik twee maanden geleden een start gemaakt met een opleiding Engels taaldocent. De voertaal in Cambodja is Khmer, voldoende kennis hebben van de Engelse taal is voor veel banen echter een must en opent vele deuren voor jongvolwassenen in de banenmarkt. Helaas hebben sommige ouders, onder anderen ouders van kinderen met wie ik werk, geen geld voor Engelse taallessen en sommigen zelfs niet voor een uniform waardoor hun kind niet toegelaten wordt op school.

SCHOLEN Over leren gesproken, in de tweede week van deze maand zijn twintig particuliere scholen in Cambodja, na een half jaar lang gesloten te zijn geweest wegens corona, weer geopend! De scholen die nu open zijn, hanteren strenge regels. Mondkapjes en afstand houden zijn verplicht, net als regelmatige handenontsmetting en temperatuurcontrole. De overheid inspecteert of alle regels nageleefd worden. Indien dit niet het geval is, moet de school per direct weer sluiten. De komende twee maanden zullen ook andere scholen weer geopend worden. De planning is dat op 2 december alle scholen in Cambodja weer open zullen zijn.

Heel veel kinderen hadden het afgelopen half jaar thuis geen toegang tot internet of werden, aangezien ze toch niet naar school konden, door hun ouders aan het werk gezet. Scholen probeerden wel online les te geven, maar dit lukte vaak niet wegens andere slechte verbindingen. Ouders die hier zoals in Nederland thuisonderwijs verzorgden ben ik hier maar zelden tegengekomen. De meeste huishoudens zijn afhankelijk van twee inkomens en ongeschoolde ouders in sloppenwijken hebben de kennis niet om hun kinderen thuisonderwijs te geven. Voor diegenen die erover nadenken om ook naar dit, momenteel nagenoeg coronavrije land te komen, houd even in je achterhoofd dat je 72 uur vóór je vlucht een negatief medisch certificaat moet halen en een vooruitbetaling van \$2000,- per persoon bij aankomst in Cambodja moet betalen voor een COVID-19 test en mogelijke quarantaine. Is er één persoon uit het vliegtuig met een positief testresultaat, dan betekent dit, dat iedereen uit het vliegtuig twee weken in quarantaine moet en je je geld kwijt bent. Is er echter niemand met COVID-19 aan boord, dan krijg je je geld terug en ben je vrij te gaan. Er was een hoop commotie over deze prijs, die aanvankelijk nog hoger lag. Na klachten is de prijs met \$ 1000,- verlaagd.

Kijk voor meer informatie over het werk van Aline op de website Gewoonincambodja.nl.